

Obecné výklady o důkazech

Jaroslav Fenyk

Vývoj dokazování v českých zemích

- Ve středověkém českém trestním právu byly důkazy označovány jako prostředky průvodní.
- Teorie o důkazech byla označována jako zákonná teorie průvodní.
- Vzniká zásada materiální pravdy.

Základní zásady dokazování v současném českém trestním právu

- Zásada materiální pravdy
- Zásada oficiality
- Zásada vyhledávací
- Zásada presumpce nevinny
- Zásada volného hodnocení důkazů
- Zásada přiměřenosti a zdrženlivosti

Termíny důkazního práva

- Pojem důkazní právo
- Důkazní prostředek
- Důkaz
- Předmět důkazu
- Vyhledávání důkazu
- Provádění důkazu
- Hodnocení důkazu

Účel dokazování

- Rekonstruovat skutečnost z minulosti tak, aby poznání této skutečnosti bylo jejím správným odrazem.
- Zjistit pravdu, tedy takový stav, který je ve shodě se skutečností; jen toto zjištění může být základem spravedlivého a přesvědčivého rozhodnutí.
- Dokázána musí být vždy vina, pouhé nevyvrácené podezření k odsouzení nestačí (in dubio pro reo), přičemž vina musí být založena pouze na skutkových zjištěních.

Skutečnosti, které se nedokazují

- Neexistují nesporné skutečnosti v trestním řízení.
- Zásada iura novit curia a její dopady do trestního řízení.
- Okolnosti, které není třeba dokazovat:
 - poznatky a skutečnosti, které jsou považovány obecně za pravdivé,
 - právní předpisy,
 - skutečnosti, o nichž již bylo rozhodnuto.

Otázky důkazního břemene

- Zásada presumpce nevinny
- Formální a materiální důkazní břemeno v cizích úpravách

Předmět a rozsah dokazování

- Okolnosti důležité pro rozhodnutí ve věci samé (hledisko hmotného práva)
- Okolnosti důležité pro postup v trestním řízení (hledisko procesního práva)
- Okolnosti důležité pro použití zvláštních způsobů řízení (hlediska smíšená)

Rozdělení důkazů

- Podle vztahu k předmětu řízení:
 - Usvědčující
 - Ospravedlňující

- Podle pramene:
 - Původní
 - Odvozené

- Podle vztahu k dokazované skutečnosti:
 - přímé (prosté)
 - nepřímé (složené)

Rozvržení dokazování do různých stádií trestního řízení

- Dokazování v přípravném řízení:
 - dokazování v průběhu prověřování
 - dokazování ve vyšetřování a v rozšířeném vyšetřování
 - dokazování ve zkráceném řízení

- Dokazování v řízení před soudem:
 - dokazování při předběžném projednání obžaloby
 - dokazování při hlavním líčení
 - dokazování v odvolacím řízení
 - dokazování v řízení o mimořádných opravných prostředcích

Jednotlivé důkazní prostředky

- Výpověď obviněného (§ 90 - § 95)
- Výslech svědka (§ 97 - § 104)
- Znalecký posudek (§ 105 - § 111)
- Věcné a listinné důkazy (§ 112)
- Ohledání (§ 113 - § 118)

Zvláštní způsoby dokazování

- Konfrontace (§ 104a)

Důkazní prostředek, jehož cílem je odstranit rozpory v předchozích výpovědích obviněného nebo svědka a jiných obviněných nebo svědků tak, že tyto osoby jsou před orgánem činným v trestním řízení postaveny tváří v tvář

- Rekognice (§ 104b, resp. § 93 odst. 2)

Důkazní prostředek spočívající v tom, že podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznává a tím ztotožňuje konkrétní osobu či věc.

- Vyšetřovací pokus (§ 104c):

Důkazní prostředek, jímž se v uměle vytvořených nebo obměňovaných podmínkách prověřují nebo upřesňují skutečnosti, zjištěné v trestním řízení, případně jsou zjišťovány nové skutečnosti důležité pro trestní řízení.

- Rekonstrukce (§ 104d):

Důkazní prostředek, spočívající v obnovení situace a okolností, za kterých byl trestný čin spáchán nebo které k němu mají podstatný vztah, prověření výpovědi podezřelého, obviněného nebo poškozeného/svědka, jestliže jiné důkazy provedené v trestním řízení nepostačují k objasnění věci.

- Prověrka na místě (§ 104e):

Důkazní prostředek spočívající v doplnění nebo upřesnění údajů důležitých pro trestní řízení, které se vztahují k určitému místu, a to zpravidla za osobní přítomnosti podezřelého, obviněného nebo poškozeného/ svědka.

O t á z k y ???

Nashledanou příště

